

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 februarie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

juducând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului Militar al bazei aeriene nr.58 din 25 februarie 1942, în privința lui

Rizu Nester XXXXX, născut în XXXXX, originar din XXXXX;

Modval Ignatii XXXXX, născut în XXXXX, originar din XXXXX

și

Tesler Gheorghii XXXXX, născut în XXXXX, originar din XXXXX.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al bazei aeriene nr.58 din 25 februarie 1942, Rizu Nester, Modval Ignatii și Tesler Gheorghii au fost condamnați în baza art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de art.58-2 și 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, fiecare la pedeapsă capitală, fără confiscarea averii.

Prin aceeași sentință, Rizu Nester, în partea învinuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art.58-12 Cod penal al RSFSR, a fost achitat.

2. Potrivit sentinței, Rizu Nester, Modval Ignatii și Tesler Gheorghii au fost declarați vinovați și condamnați pentru faptul că, în luna septembrie 1941, fiind mobilizați la muncă și aflându-se la construcția fortificațiilor pe una din secțiunile Frontului de Vest, au fost luați ostatici de către armata germană. Aflându-se în captivitate, inculpații au comunicat nemților informații calomnioase despre Uniunea Sovietică și au dat acordul să spioneze în continuare în favoarea acestora. Inculpaților li s-a mai incriminat că au desfășurat în cadrul anturajului lor agitație și propagandă antisovietică cu caracter contrarevoluționar, chemând cetățenii să treacă de partea inamicului. În ciuda faptului că ulterior toți cetățenii luați ostatici au fost eliberați, inculpații au rămas în captivitate și au acceptat să desfășoare în continuare agitație antisovietică.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare în care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților, pe motiv că lipsesc probe care să dovedească caracterul contrarevoluționar a acțiunilor inculpaților, care să se încadreze în prevederile art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR și să fie calificate acțiunile lor în baza art.58-2 și 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, precum și instanța de judecată, examinând cauza în lipsa apărătorului, a încălcat flagrant dreptul inculpaților la apărare.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute în art.453 Cod de procedură penală, adică în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Potrivit art.6 pct.44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Totodată, conform art.3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”, „agitație antisovietică” sau „activitate contrarevoluționară”.

Astfel, condamnarea lui Rizu Nester, Modval Ignatii și Tesler Gheorghii pentru agitație antisovietică trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece sentința de condamnare în privința acestora, a fost pronunțată în lipsa unor probe, precum și în lipsa apărătorului, fiindu-i încălcat condamnatului dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Reieșind din cele constatate și reținând prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Rizu Nester, Modval Ignatii și Tesler Gheorghii în baza art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de art.58-2 și 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lor.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.b), art.453 alin.(1) și art.457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al bazei aeriene nr.58 din 25 februarie 1942 privind condamnarea lui Rizu Nester, Modval Ignatii și Tesler Gheorghii în baza art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de art.58-2 și 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lor la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora, în conformitate cu Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr.1225-XII din 08 decembrie 1992.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 februarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun